

Miljö- & hälsoskyddsnämnden

Datum 2026-09-07

Ärendenr: MHN-2025-1135-012

Ordförande: Isa Marttasdotter-Wiman

Verksamhetsberättelse delårsbokslut 2026 (långversion)

Innehållsförteckning

I Viktiga händelser under 2026	4
2 Ekonomisk uppföljning.....	5
3 Åtgärder för budget i balans	7
4 Mål och måluppfyllelse.....	8
5 Verksamhetsuppföljning	17
6 Internkontroll	27
7 Personaluppföljning	28
8 Framåtblick.....	29
9 Målbilaga	32
10 Bilaga Internkontroll	36
11 Bilaga över strategiska nyckeltal	38

I Viktiga händelser under 2026

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fattat beslut om tre serveringstillstånd med utökade serveringstider under fotbolls VM sommaren 2026.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fattat beslut om tre serveringstillstånd till följd av ändrade regler för krav på matutbud och lokal.

2 Ekonomisk uppföljning

Nämndens nettokostnad för perioden januari till augusti 2026 var 4,7 mnkr. Avvikelser på periodens intäkter och övriga kostnader är hänförliga till periodisering av budget.

Prognosen för helårets nettokostnad är 9,3 mnkr, vilket motsvarar budget.

2.1 Delårsbokslut

Ekonomisk sammanfattning delår

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	6 681	5 747	934	6 809	7 400	7 800	400	7 717
Övriga intäkter	57	67	-10	55	100	100	0	118
Summa intäkter	6 738	5 813	924	6 865	7 500	7 900	400	7 835
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-9 393	-9 052	-341	-8 730	-13 863	-13 963	-100	-13 329
Lokalkostnader	-228	-228	0	-255	-343	-343	0	-383
Kapitalkostnader								
Köp av verksamhet								
Övriga kostnader	-1 860	-1 465	-394	-1 886	-2 594	-2 894	-300	-3 119
Summa kostnader	-11 481	-10 746	-735	-10 871	-16 800	-17 200	-400	-16 830
Nämndens nettokostnader	-4 743	-4 932	189	-4 006	-9 300	-9 300	0	-8 996

2.2 Ekonomisk uppföljning per verksamhet

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-581	-460	-121	-584	-920	-920	0	-978
Miljö- och hälsoskydd gemensam	-3 504	-3 107	-397	-2 019	-5 086	-5 086	0	-3 305
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	-588	-791	203	-819	-1 708	-1 708	0	-2 607
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	-4	-97	93	-158	-432	-432	0	-572
Tillsyn enligt livsmedelslagen	-363	-524	161	-520	-795	-795	0	-1 145
Försäljningstillsyn	-25	-74	48	-7	-232	-232	0	-120
Tillsyn enligt alkohollagen	322	120	202	100	-127	-127	0	-270
Verksamhetens nettokostnader	-4 743	-4 932	189	-4 006	-9 300	-9 300	0	-8 996

3 Åtgärder för budget i balans

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en budget i balans.

4 Mål och måluppfyllelse

Bedömningar av måluppfyllelse 2026 avser prognos gjord sista augusti. Utfall ha angivits i de fall målet för indiktorn är uppfyllt sista augusti.

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Beskrivning och analys

För många företag är den vanligast förekommande kontakten med kommunerna, kontakten genom tillstånd och tillsyn. Tillsyn och kontroll måste hanteras professionellt och rättssäkert. Ett professionellt bemötande av hög kvalitet bidrar till att tillsynsarbetet kan fungera effektivt och med gott resultat. Den som kontaktar Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska uppleva att det är möjligt att enkelt få kontakt.

Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning som genomförs genom bland annat SKR. Österåkers kommun ingår i Stockholm Business Alliance (SBA) och genomför servicemätningen genom SBA. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäts NKI hos företag där tillsyn och kontroll har genomförts, privatpersoner omfattas inte. Beslutade ärenden samt utförd tillsyn rapporteras månadsvis till SBA som därefter skickar en enkät till berörda företag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden följer lagar och regler samt rättspraxis som hela tiden utvecklas genom nya vägledande och prejudicerande domar. Nämndens beslut ska vara tydliga, väl underbyggda, utredda och motiverade. Rättssäkerheten i myndighetsutövningen bygger på att beslut kan överklagas och att en riktig prövning sker hos överprövande myndigheter. Målet är att nämndens beslut ska hålla en hög kvalitet och i möjligaste mån hålla vid en överprövning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar ständigt med vidareutveckling, utbildning och förbättringar. Alla medarbetare ska tryggt, kompetent och professionellt bemöta kommuninvånare och företagare.

Bedömning av måluppfyllelse

Prognosen är att målet uppfylls.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fyra mål och sju resultatindikatorer kopplade till det övergripande målet *Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet*. Bedömningen är att samtliga mål uppfylls 2026.

Åtgärder för måluppfyllelse

Alla medarbetare ska tryggt, kompetent och professionellt bemöta kommuninvånare och företagare. För att Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska kunna leva upp till detta måste det ske ett ständigt arbete med vidareutveckling,

utbildning och förbättringar.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete med kundresor och införandet av integrerade-tjänster som beskrivs under avsnitt 5.2 förväntas underlätta för sökande att inkomma med kompletta ansökningar. Nämnden har även påbörjat arbetet med att uppdatera *Riktlinjerna för alkoholservering i Österåkers kommun*.

Nämnden arbetar med att skapa goda förutsättningar för medarbetarna att kunna utföra den tillsyn och kontroll som ingår i nämndens uppdrag. Uppdrag och mål behöver vara tydliga och väl förankrade för att medarbetarna ska trivas och kunna uppfylla nämndens mål. Ett arbete för att göra det tydligare för medarbetarna att följa upp sitt arbete kopplat till tillsynsplaner och mål pågår.

4.1.1 Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	78	81		80	80
 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	85	82		80	80
 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	87	83		80	80

Målet förväntas uppfyllas.

Resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen året efter att mätningen har genomförts. Samtliga tre indikatorer är uppnådda för mätåret 2025. Målet bedömdes därför vara uppnått.

4.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska hålla hög rättssäkerhet

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
Andel överklagade beslut där Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut har fastställts	100 %	82 %		80 %	80 %
Andel överklagade beslut som återförvisats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.	0 %	18 %		10 %	10 %

Målet förväntas uppfyllas.

Till och med augusti har 8 beslut och domar lämnats. MHN beslut står fast i 100%. Inget beslut har återförvisats. Hittills i år har 11 beslut överklagats, inga beslut eller domar från överprövande myndigheter har lämnats ännu. 2025 överklagades 9 beslut.

4.1.3 Tillgängligheten och enkelhet i kontakten med Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara hög

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
Andelen kompletta ansökningar om serveringstillstånd och anmälningar om ändrad bolagssammansättning som inkommer	49 %	74 %		60 %	60 %

Målet förväntas uppfyllas.

Till och med 31 augusti har 22 ansökningar och anmälningar inkommit. Av dessa har 65 % varit tillräckligt kompletta från början för att handläggningen ska kunna påbörjas.

4.1.4 Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Hållbart medarbetarengagemang (HME)		82		81	81

Målet förväntas uppfyllas.

Resultatet mäts i medarbetarundersökningen i november.

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

Beskrivning och analys

Enligt årshjulet för den ekonomiska rapporteringen i nämnder ska prognos beräknas sju gånger per år vid månadsuppföljningar och delårsbokslut. Prognosen per den 30 juni är av stor betydelse för kommunens ekonomiska uppföljning och därför är hög prognossäkerhet per juni ett mått som årligen följs upp efter årsbokslutet.

För Miljö- och hälsoskyddsnämnden motsvarar 1 procents avvikelse cirka - 92 tkr eftersom nettobudget för år 2026 uppgår till 9 200 tkr.

Bedömning av måluppfyllelse

Prognosen är att målet uppfylls.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har två mål och två resultatindikatorer kopplade till det övergripande målet *Österåker har en robust och effektiv ekonomi*. Bedömningen är att båda målen uppfylls 2026. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ingen avvikelse på nettokostnadsutfallet i prognosen för år 2026.

Åtgärder för måluppfyllelse

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en budget i balans.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tar årligen fram detaljerade tillsynsplaner för nämndens arbete. Uppföljning av utförd prövning, tillsyn och granskning genomförs regelbundet och rapporteras i nämndens månadsrapportering. Cirka 65% av Miljö- och hälsoskyddsnämndens intäkter faktureras efter utförd prövning, tillsyn eller granskning. Det innebär, att trots tillsynsplanering, är det inte möjligt att helt förutse i vilken omfattning prövning, tillsyn eller granskning kommer att utföras under året.

4.2.1 Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Ingen negativ avvikelse mot budget	0 %	2 %		0 %	0 %

Prognosen är att målet uppfylls.

4.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	0 %	2 %		0 %	0 %

Prognosen är att målet uppfylls.

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Beskrivning och analys

Ett av Miljö- och hälsoskyddsnämndens viktigaste uppdrag och syfte är att arbeta för god lagefterlevnad. Inom alla nämndens tillsynsområden leder god lagefterlevnad till en ökad trygghet i kommunen. Målet mäts genom tillsyn inom ett relativt nytt och mycket viktigt tillsynsområde. Utsläpp av latrin från fritidsbåtar kan bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten. Tillsynen av avfallshanteringen för fritidsbåtshamnar och mottagningsanläggningar för båtlatrin är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

Mottagningsanläggningar för båtlatrin är att jämställa med en avloppsanordning som kräver tillstånd enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Anläggningarna behöver därför formella beslut. I samband med att tillstånd ges kan krav på på anläggningens funktion och egenkontroll ställas.

Indikatorn till målet *Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad* ska anpassas till de områden där målstyrning är aktuellt.

Bedömning av måluppfyllelse

Prognosen är att målet kommer att uppfyllas delvis.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett mål och två resultatindikatorer kopplade till det övergripande målet *Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här*.

Åtgärder för måluppfyllelse

Tillsynen av fritidsbåtshamnar och handläggningen av tillstånd för för mottagningsanläggningar inplanerade i tillsynsplanen för 2026. Merparten av tillsynen är genomförd och resterande planeras att genomföras i enlighet med tillsynsplanen. Cirka hälften av tillståndsärenden har påbörjats och prognosen är att målet om tillstånd inte kommer att uppfyllas under året men att samtliga tillstånd ska vara klara innan våren 2027 när båtsäsongen startar.

4.3.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
Andel fritidsbåtshamnar där beslut om avfallshanteringsplan har fattats	33 %	82 %		100 %	100 %
Andel båtlatrintömningsstationer för fritidsbåtar där beslut om avloppsanläggning har fattats				50 %	80 %

Indikatorn har kompletterats med ytterligare en indikator från och med 2026.

Målet förväntas delvis uppfyllas.

Prognosen är att tillstånd om avloppsanläggningen kommer att kunna ges för 50% av anläggningarna under året.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Beskrivning och analys

Avloppsanläggningar med otillräcklig reningsteknik eller som inte fungerar är en källa till spridning av bakterier, virus, näringsämnen och miljöfarliga ämnen med risk för människors hälsa och miljön. Bristfälliga avloppsanläggningar kan även bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten.

Tillsyn av förorenade områden är av största vikt för att människor ska kunna bo och leva utan risk för hälsa och miljön. Tillsynen omfattar både inventeringar och krav på undersökningar samt åtgärder.

Små dricksvattenanläggningar för enskilt bruk är en förutsättning för bebyggelse utanför det allmänna verksamhetsområdet. God kvalitet av dricksvatten från den egna anläggningen är därför av största vikt för dessa fastigheter. Genom ökad kunskap och regelbunden provtagning av dricksvattnet kan brister upptäckas och åtgärdas.

Gödselanläggningar och gödselhantering som inte fungerar är en källa till spridning av bakterier och övergödande ämnen med risk för människors hälsa och miljön. Bristfällig gödselhantering kan även bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten.

Tillsynen av små avlopp, förorenade områden, små dricksvattenanläggningar, gödselanläggningar och gödselhantering är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

Bedömning av måluppfyllelse

Prognosen är att målet uppfylls.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fyra mål och fyra resultatindikatorer kopplade till det övergripande målet *Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid*. Bedömningen är att samtliga mål uppfylls 2026. Målet *Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska* är uppfyllt.

Åtgärder för måluppfyllelse

Tillsynen av avloppsanläggningar, förorenade områden, små dricksvattenanläggningar och gödselanläggningar planeras genomföras i enlighet med tillsynsplanen.

4.4.1 Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	192	223		200	200

Målet förvänts uppfyllas.

Utskick till 233 fastighetsägare har genomförts, inventering i form av arkivstudier och genomgång av svarsformulär pågår. Tillsyn i fält pågår och har genomförts på cirka 92 fastigheter hittills, av dess har ca 83 procent godkänts vid tillsynen. Övriga är underkända eller utreds vidare.

4.4.2 Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	21	27			
 Antal förorenade områden eller objekt med riskklass 1 och 2 där tillsyn har genomförts			10	10	10

Indikatorn har ersatts med ny indikator från och med 2026.

Målet är uppfyllt.

Tillsyn har genomförts av fem deponier och fem marinor.

4.4.3 Öka kunskapen om risk för förekomst av skadliga ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
  Antal informationsinsatser som MHN har genomfört	5	6	4	5	4

Målet är uppfyllt.

Till och med 31 augusti har fyra informationsinsatser genomförts.

Prognosen är att ytterligare en informationsinsats kommer att genomföras under hösten. Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön

Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Mål 2026
 Antal gödselanläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn	8	4		10	5

Målet förvänts uppfyllas.

Gödseltillsynen är planerad att genomföras i huvudsak under hösten, två tillsyn är redan genomförda.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Nämnd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar med att hantera anmälningar och ansökningar av olika tillstånd inom nämndens ansvarsområden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är även en tillsyns- och kontrollmyndighet vars uppdrag är att på eget initiativ eller efter klagomål i nödvändig utsträckning kontrollera att regler och myndigheternas och domstolarnas beslut efterlevs samt vidta de åtgärder som behövs för att verksamhetsutövare ska följa reglerna. För vissa verksamhetstyper finns behov av återkommande och regelbunden tillsyn. För andra typer av verksamheter är det relevant med tillfälliga tillsynskampanjer eller tillsynsprojekt, stickprovskontroller eller tillsyn enbart till följd av klagomål.

Tillsynsuppdraget är inte enbart att kontrollera. En mycket viktig del i uppdraget är att myndigheter ska ge den information som en enskild verksamhetsutövare kan behöva i syfte att underlätta för denne att efterleva regelverken. Det är ett uppdrag som kan gå längre än serviceskyldigheten i förvaltningslagen och tillsynsmyndigheten bör arbeta parallellt med information och kontroll i sina kontakter med verksamhetsutövaren.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, strålskyddslagen, lag och foder och animaliska biprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen, Europaparlamentets och rådets (EU) förordning 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter samt lag om åtgärder mot förorening från fartyg.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också att fullgöra de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vidare följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och andra frågor inom nämndens ansvarsområde och utarbeta de förslag till åtgärder och handlingsplaner som kan krävas av kommunen samt svara för provtagning som ålagts kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer samt medverka i framtagandet av avfallsplan och annan reglering av avfallsverksamheten i kommunen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har hållit fyra möten under året.

Nämnden har genomfört ett flertal utbildningar och en studiedag under året:

1. Genomgång om Mutor och jäv, intern utbildning.
2. Information om tillsynen av livsmedelsbutikers avfallshantering
3. Information om flytt gällande ansvaret för tillsynen över kommunens avfallshantering
4. Information om ändringar i alkohollagen
5. Studiedag med fokus på beredskap och gårdsförsäljning.

5.2 Miljö- och hälsoskydd gemensam

Stora förändringar har genomförts inom avfallsområdet bland annat har ett helt nytt avfallskapitel (kap 15) tagits fram i miljöbalken. De nya bestämmelserna syftar till att främja avfallsförebyggande åtgärder, resurseffektiv avfallshantering och annan hushållning med material och råvaror så att en cirkulär ekonomi med minskade avfallsmängder uppnås. Från och med 2026 har nämnden tagit bort regleringen av eldning i de lokala hälsoskyddsföreskrifterna istället finns möjlighet för kommunerna att införa reglering i avfallsföreskrifterna. Det är i dagsläget inte klart om någon reglering som kommer att införas i avfallsföreskrifterna i Österåker. Från och med 1 juli har tillsynen över de skyldigheter beträffande avfallshanteringstjänster som kommun själv (Roslagsvatten) har att utföra åt kommunmedborgare och företag flyttas från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens tillsyn kommer även att omfatta förpackningsnära insamling (FNI).

Från och med 1 juli kan yrkesmässiga verksamheter ansöka om dispens hos Länsstyrelsen för att själva, i stället för kommunen, hantera det kommunala avfall som uppstår i verksamheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har behandlat en remiss om en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken. Nämnden bedömde att förändringarna endast i mycken liten omfattning kommer att påverka nämndens arbete.

Under 2025 yttrade sig nämnden över Miljöstraffrättsutredningens betänkande SOU 2025:14 - En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem omfattar ett flertal förändringarna i miljöbalken med flera lagar som förväntades börja gälla från och med 1 juli 2026 utan övergångsbestämmelser. I dagsläget har inte något beslut fattats och fortsatt arbete med utredningen pausats.

Österåkers kommun ingår planeringszonen kring kärnkraftverket Forsmark. Planeringszonen utgörs av området mellan cirka 25 och 100 kilometer från kärnkraftverket. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär det att nämnden ska ha beredskap för att kunna utföra strålningsmätningar i händelse av kärnteknisk olycka. Under året har nämnden fattat beslut om en plan för strålningsmätning, deltagit i en mätövning samt olika samordnings- och informationsmöten.

Av Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är vissa delar inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelskontroll inklusive kontroll av dricksvatten identifierade som samhällsviktig verksamhet. Nämnden har under året genomfört en beredskapsövning inom området livsmedelskontroll inklusive kontroll av dricksvatten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillfördes 2025 medel för att kunna lägga mer resurser på att motverka brottslighet inom nämndens verksamhetsområde. För att ytterligare förstärka arbetet mot välfärdsbrott, beslutade Kommunfullmäktige i budget för 2026, att den tidigare beslutade prioriteringen om 0,5 mnkr till Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete förlängas i ytterligare två år. Det brottsförebyggande arbete ingår nu mer i den ordinarie verksamheten. Under året pågår arbetet med att ytterligare förfina rutiner och metoder att vid tillsynen upptäcka olika typer av brott. Nämnden samarbetar nära med avdelningen för Trygg och säkerhet och Byggnadsnämnden samt deltar regelbundet i olika möten och samarbeten med bland annat andra kommuner i hela landet, Länsstyrelsen och Storstockholm.

En stor ökning har under året skett av begäran av utlämnande av allmän handling och e-post. En skillnad mot tidigare är även att när handlingarna har lämnats ut ställer den som begärt handlingarna i många fall kompletterande frågor och begär förtydliganden av beslut och bedömningar.

Under året har nämnden slutfört arbetet med kundresan serveringstillstånd, som genomförts i samverkan med kommunikationsavdelningen och näringslivsavdelningen. Arbetet har genomförts genom intervjuer med personer som har ansökt om eller kan komma att ansöka om serveringstillstånd. Kundresan handlar i första hand om hur digitala stöd och e-tjänster kan utvecklas, bli mer användarvänliga och skapa ett verkligt värde för användare. Erfarenheterna från kundresan används i nämndens arbete med att införa integrerade e-tjänster och förenkla och utveckla tillgång till information på webben.

Under året har nämndens första integrerade e-tjänst tagits i bruk. Det är e-tjänsten FörRätt som Livsmedelsverket har tagit fram tillsammans med leverantörerna av verksamhets- och ärendehanteringssystem. Arbetet med att integrera e-tjänsterna för serveringstillstånd pågår. Nämnden har i dag e-tjänster inom de flesta områdena men e-tjänsterna behöver vara fullt ut integrerade med nämndens verksamhetssystem och i flera fall kopplade till Bolagsverket för att underlätta för företag som ska använda e-tjänsterna och

leda till en effektiviserad handläggning.

Utveckling av arbetet med klagomålshantering med målet att på ett rättssäkert sätt effektivisera handläggningen av klagomål som påbörjades 2025 pågår som planerat.

5.3 Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd

Tillsyn miljöskydd

Tillsynen har i huvudsak utförts eller påbörjats enligt planerat.

Tillsyn av bilverkstäder och fordonstvättar som påbörjades 2024 har fortsatt. I första hand har inspektionerna utförts utan föranmälan i syfte att öka möjligheten att upptäcka brister och eventuella miljöbrott.

Flera av de nationella tillsynskampanjerna är planerade att starta under hösten. Det gäller bland annat illegala avfallsverksamheter, mikroplastspridning från konstgräsplaner och gummiytor samt kemiska produkter hos återförsäljare. Under våren har en tillsynskampanj genomförts som specifikt riktade sig mot säljare av växtskyddsmedel.

Under året har en vakans uppstått till följd av att en medarbetare har slutat. Omprioriteringar har behövts göras av det planerade arbetet och delar av den planerade tillsynen kan komma att behöva flyttas till 2027.

Förorenade områden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingsplanen för förorenade områden beskriver vilka förorenade områden som finns inom kommunen och hur dessa ska hanteras. Den syftar till att tydliggöra prioriteringar, resurser, ansvarsområden, mål för arbetet med förorenade områden samt anger strategi och tidsplan för de aktiviteter som behöver genomföras. Tillsynen av förorenade områden utförs i enlighet med framtagna handlingsplan med riktat fokus på riskklass 1 och 2 objekt. Framförallt gäller det tillsyn av deponier, marinor och varv. Totalt har fem deponier med riskklass 1 och 2 tillsynats. Två deponier med riskklass 3 har utfört riktad provtagning av PFAS. Ett större antal saneringsanmälningar har inkommit under året vilket tagit mer tid i anspråk än planerat.

Föregående år skickades beslut med krav på att pågående miljöfarliga verksamheter (B- och C-anläggningar) skulle utföra inventering enligt metodiken för inventering av förorenade områden (MIFO). Granskning av inkomna underlag fortsätter under 2026.

Avlopp

Tillsyn i fält pågår och har genomförts på cirka 92 fastigheter. Utöver årets planerade tillsyn ska tillsyn genomföras av cirka 60 stycken avloppsanläggningar från förra årets inventering. Fastigheter med avlopp som är nyare än 5 år, är obebyggda, bebyggda med fritidshus som inte har indraget vatten eller avlopp eller är fritidsbebodda med BDT-avlopp omfattas inte av

tillsyn i fält.

Tillsyn kopplat till miljö kvalitetsnormerna för vatten

Utöver tillsyn av gödsel som kan ha en stor påverkan på vattenförekomsterna i kommunen påbörjades undersökningar av golfbanors påverkan under 2025. Detta arbete har fortsatt under 2026 där golfbanorna har eller ska utföra vattenprovtagningar. Syfte är att utreda om en påverkan på vattenförekomster finns och i sådana fall i vilken utsträckning. Undersökningarna ska utreda om påverkan av näringsämnen, bekämpningsmedel och PFAS sker.

5.3.1 Miljöskydd

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar som omfattas av styrd tillsyn där inga avvikelser som kräver uppföljning har konstaterats		45 %	0 %			60 %
Tillstånd små avlopp	120	127	116	62	120	120
Beslut om värmepump	79	47	41	29	30	30
Beslut om komposterings av matavfall, slam och latrin	31	50	30	23	30	30
Beslut om vattenverksamhet	25	19	22	7	20	20
Underkända avlopp vid tillsyn	14 %	21 %	11 %	7 %	15 %	15 %

Utfall 2026 avser delår

Nyckeltalet *Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar som omfattas av styrd tillsyn där inga avvikelser som kräver uppföljning har konstaterats* rapporteras endast i verksamhetsberättelse helår.

5.4 Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd

Tillsyn hälsoskydd

Tillsynen har i huvudsak utförts eller påbörjats enligt planerat.

Under våren har tillsyn utförts på förskolor. Tillsyn har påbörjats och till viss del utförts på fritidsgårdar och solarier. Ett stort antal klagomål har inkommit vilket har inneburit att mer tid har lagts på klagomål än vad som var planerat. Klagomålen som inkommit är i de flesta fall obefogade. En utökning av AI-genererade klagomål går att tyda, där klagomålens utformning är längre samt antalet bilagor till klagomålet ökat. Det har resulterat i att mer tid krävs för handläggning av varje enskilt klagomål. Prognosen för antalet inkomna klagomål för 2026 höjs i och med att den förväntade mängden klagomål om 70 stycken redan inkommit.

Under sommaren har badvattenprovtagning utförts enligt planerat på strandbad i kommunen. Fiskartorpet krävde omprov på grund av otjänligt resultat och avrådan från bad utfärdades.

Kommande tillsyn, hälsoskydd

Tillsyn av radon i radhus, fotvårdare, barberare, öronhåltagning och fastighetsägartillsynen är planerat att utföras under hösten. Tillsynen av idrottshallar, gym och idrottsklubbar kommer på grund av att andra arbetsuppgifter har behövt prioriteras, genomföras under hösten istället för som planerat våren. Till följd av att andra ärenden, speciellt klagomål, ser ut att ta mer tid i anspråk än planerat kan en del av den tillsyn som ska genomföras under hösten behöva flyttas till i början av nästa år.

Information om vattenkvalitet

Information gällande vattenkvalitet i brunnar har främst skett via webben och genom medverkan på miljö- och klimatrådet. Information skedde även i samband med en nyhet om vattenkiosk på Ljusterö.

5.4.1 Hälsoskydd

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Beslut om dricksvatten täkt (grundvatten)	18	10	24	9	15	15
Klagomål inom miljöbalkens område	64	99	90	77	90	70

Utfall 2026 avser delår

Fler klagomål än förväntat har inkommit därför har prognosen höjts från 70 till 90 stycken.

5.5 Tillsyn enligt livsmedelslagen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i år planerat att genomföra 205 planerade livsmedelskontroller senast till den sista oktober för att sedan övergå till att granska verksamheter som kan behöva avregistreras eller registreras. Den sista augusti har 193 kontroller genomförts vid 150 anläggningar.

På kanalens dag kontrollerades 20 verksamheter, både Food Trucks och knallar och andra verksamheter som saluförde livsmedel under dagen.

Alla livsmedelskontroller debiteras efter särskilt avgiftsbeslut efter genomförd kontroll. Till och med sista augusti har 138 beslut om avgift för livsmedelskontroll skickats ut. Inget avgiftsbeslut har överklagats.

Antalet nya registreringar av verksamheter fram till sista augusti är 19. Det är åtta färre än vid delår 2025. Samtidigt har 16 verksamheter avregistrerats. Med de höga livsmedels- och elpriserna är det tufft att få verksamheten att gå runt enligt livsmedelsföretagare i Österåker. "Företagsfakta 2026" visar att konkurserna i kommunen ökade under 2024 och 2025.

Under året har ett iRASFF (Nationellt varningssystem om livsmedel), tio klagomål och 18 misstänkta matförgiftningar hanterats. Det är färre iRASFF men en tydlig ökning av klagomål och misstänkt matförgiftning. Ett ärende avseende misstänkt matförgiftning utreddes vidare och ledde till förbättrade rutiner hos verksamheten.

Ett beslut om sanktionsavgift har fattats när ett nytt bolag övertagit en befintlig verksamhet utan att låta registrera sig hos kontrollmyndigheten.

71 procent av livsmedelskontrollerna har varit oanmällda.

Planerade projekt

Nedan redovisas de tre fokusområdena, deras tillhörande mål och Miljö- och hälsoskyddsnämndens pågående aktiviteter för 2026.

Riskbaserad och likvärdig kontroll

Mål 1: Livsmedelskontrollen blir mer riskbaserad.

- Kontroll sker i enlighet med verksamheternas fastställda kontrollfrekvens.
- Nystartade livsmedelsverksamheter prioriteras.

Mål 2: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig.

- Regelbundna samsynsinspektioner.
- Regelbundna avstämningsmöten.

Mål 3: Avvikelse hanteras mer effektivt och enhetligt.

- Kontinuerlig uppföljning sker av att avvikelser följs upp.

Spårbarhet

Mål: Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av kontrollen, med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerheten och konsumenters intressen.

- Livsmedelsinspektörerna har genomfört e-utbildningen ”Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden”.
- Kontinuerlig uppföljning av att spårbarhet kontrolleras.
- Förvaring, hantering och utlämnande av animaliska biprodukter som uppstår på livsmedelsanläggningar. Under 2026 utförs kontroller av animaliska biprodukter i första hand på livsmedelsbutiker som styckar och förpackar animalier. Kontrollen pågår.

Beredskap

Mål: Kontrollmyndigheterna har förbättrad förmåga att hantera samhällsstörningar, även i kris och krig.

- Livsmedelsinspektörerna har deltagit i webinarie om beredskap under 2026.
- Utbildningen ”Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap” är genomförd under 2026.
- Uppdatering av beredskapsplan enligt Livsmedelsverkets handbok pågår.
- Livsmedelsinspektörerna har genomfört en beredskapsövning under 2026.

5.5.1 Livsmedel

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Registreringar av livsmedelslokaler	43	53	40	19	Prognos 2026 40	40

Utfall 2026 avser delår

Antalet nya registreringar bedöms inte nå förväntat antal innevarande år. Det minskade antalet nyregistreringar bedöms återspegla branschens investeringsvilja och det ekonomiska läget på markanden.

5.6 Försäljningstillsyn

Inre tillsyn av företag med tillstånd till tobaksförsäljning i detaljhandeln pågår. Tillsyn av tobak, folköl, tobaksfria nikotinprodukter och elektroniska cigaretter på fysiska försäljningsställen har skett bland annat på öarna och hos säsongsverksamheter. Tillsynen fortsätter under hösten.

Ett tillstånd till tobaksförsäljning i detaljhandeln har meddelats. Ytterligare en ansökan om tobaksförsäljningstillstånd i detaljhandeln är under handläggning. En långdragen ansökan för partihandel av tobaksvaror med samtidig förändrad bolagssammansättning har vidarebefordrats till Stockholms stad som är behörig myndighet att hantera ansökan då bolaget ändrat säte till Stockholm.

En anmälan om servering av folköl, en anmälan om försäljning av folköl och tobaksfria nikotinprodukter i detaljhandeln har hanterats.

Tillsyn av rökfria miljöer på skolor är planerat till hösten.

Kontrollköp har genomföras vid två tillfällen under året. Totalt har 27 kontrollköp genomförts på fastlandet och Ljusterö. Där det har varit lämpligt har två kontrollköpsungdomar testat att köpa olika produkter på samma anläggning samtidigt. Under första kontrollköpsrundan sålde fem av elva verksamheter till kontrollköpsungdomarna utan att kontrollera legitimation. Under uppföljande kontrollköpsrundan sålde inga verksamheter till ungdomarna. Inför kontrollköpen hade vitt snus och vapes av vissa märken och smaker valts ut för kontrollköp. I de fall två ungdomar genomförde kontrollköp parallellt fick den ena ungdomen välja fritt bland folköl.

Sex anmälan om förändrad bolagssammansättning har hanterats.

Ett förbud att sälja folköl i detaljhandeln har meddelats en säsongsverksamhet som inte anmält försäljningen.

5.7 Tillsyn enligt alkohollagen

Till och med sista augusti har sju ansökan om stadigvarande serveringstillstånd och 14 ansökan om tillfälligt serveringstillstånd samt 31 anmälningar registrerats. 19 beslut om serveringstillstånd har fattats varav ett är en förändrad sammansättning av styrelsen i bolaget. Två ansökan om stadigvarande serveringstillstånd är under handläggning.

Ett serveringstillstånd har återkallats på egen begäran.

Under sommaren har tillsyn av alkoholservering skett dagtid på öarna. På fastlandet och Ljusterö har tillsyn av alkoholservering skett dagtid, kvällstid och nattetid vid totalt sex tillfällen. Fler tillsynsbesök planeras under hösten. Tillsynen hos verksamheter med serveringstillstånd har samordnats med polisen vid tre tillfällen.

Inre tillsyn av ekonomisk lämplighet, vandel och att tillståndshavaren följer övriga regler i alkohollagen och villkoren i tillståndet pågår. Två tillsynsärende

har startats med anledning av uppgifter som framkom vid inre tillsyn.

I slutet av april och början av maj hölls två näringslivsträffar med information om förändringar i alkohollagen. Uppslutningen var god.

Förändringarna i alkohollagen och då främst det slopade kravet på matservering, men även att kravet på inomhuslokal tagits bort har inneburit att fyra verksamheter som tidigare inte kunnat få stadigvarande serveringstillstånd nu har sökt. Fler förväntas söka inför kommande sommarsäsong.

Inför fotbolls-VM sökte tre verksamheter utökade serveringstider för att kunna visa främst matcher där Sverige spelade. Den dyra licensen och kostnaden för ordningsvakter medförde att endast ett fåtal matcher visades.

65 procent av ansökningar och anmälningar har varit tillräckligt kompletta för att handläggningen ska kunna påbörjas direkt.

Arbetet med att uppdatera riktlinjer för alkoholservering pågår. Riktlinjen anpassas till Folkhälsomyndighetens vägledning och förändringar i alkohollagen.

5.7.1 Serveringstillstånd

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Beslut om serveringstillstånd	25	33	32	20	25	25

Utfall 2026 avser delår

Antalet serveringstillstånd förväntas nå budget.

6 Internkontroll

Inför 2026 genomfördes en risk- och väsentlighetsanalys av en arbetsgrupp i Kommunstyrelsens förvaltning. Analysen ledde till fyra centrala kontrollmoment som fokuserar i hög grad på att kontrollera dels huruvida fastställda riktlinjer och rutiner efterföljs i organisationen, dels på insatser för att motverka välfärdsbrott. Kontroll av om attestförteckningen behöver uppdateras har genomförts vid personalförändringar. Bakgrundskontroller är inte infört inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens område och kan därför inte utföras. En riskanalys kopplat till välfärdsbrottslighet samt en åtgärdsplan för Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att tas fram under hösten.

Samtliga delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen och redovisats till nämnden. Uppföljning sker vid varje nämnd. Inga avvikelser har konstaterats.

Utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen genomfördes vid arbetsplatsträffen 28 maj.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen rapporterar större avvikelser mot nämndens rutiner till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för övrigt sker redovisning i samband med verksamhetsberättelse.

7 Personaluppföljning

7.1 HR

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Delår 2024	Utfall Delår 2025	Utfall Delår 2026
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	16	15	15	16
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	0	0,5	2,7	0,5
Totalt antal årsarbetare, 31 dec respektive 31 aug	16	15,5	17,5	16,5
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	16	16	18	17

En tillsvidareanställda medarbetare som arbetet som samordnare inom miljö- och hälsoskyddsområdet har slutat under året och ersatts med en internrekrytering. En erfaren miljö- och hälsoskyddsinspektör, som börjar i mitten av september, har anställts. Den medarbetare som har varit föräldraledig är åter i tjänst och vikaren har slutat. En medarbetare är ledig på deltid för studier och har ersatts av en tidsbegränsad anställning på deltid.

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Delår 2024	Utfall Delår 2025	Utfall Delår 2026
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår, %	11,9	10,3	9,4	5,2
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer), %	88	68	62	78
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro, %	12	32	38	22

Sjukfrånvaron har bestått av normalt förekommande korttidsfrånvaro samt att tre medarbetare har varit deltidssjukskrivna under året. Sjukskrivningarna har inte varit av arbetsrelaterad karaktär.

8 Framåtblick

Den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsstrategin, syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. Flera av de områden som Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan i dag prioriterar är utpekade 2026 - 2029 bland annat illegal avfallshantering, förorenade områden med fokus på prioriterade förorenade områden och PFAS från brandövningsplatser, användningen av PFAS och inomhusmiljö i bostäder mm.

Avfallsbrottslighet och annan brottslighet inom nämndens område har i många fall kopplingar till organiserad brottslighet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillförts medel för att jobba brottsförebyggande 2025–2027. Brottsförebyggande tillsyn inom nämndens område är svårt att finansiera med avgifter vilket innebär att ekonomiska resurser för att täcka kostnaderna för personal behövs för att fullt ut genomföra arbetet.

Under kommande år finns behov av att ytterligare öka den regionala och nationella samverkan, antalet tillsynstillfällen som genomförs tillsammans med polis samt för att öka den riktade tillsynen där det finns misstanke om brott. Förutom tillsyn av illegal avfallshantering har fokus på att hitta kopplingar till organiserad brottslighet och fusk inom flera av nämndens tillsynsområden ökat de senaste åren och kommer att behöva prioriteras ytterligare framöver.

Naturvårdsverket arbetar med flera regeringsuppdrag som, om de genomförs, kommer att påverka Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsuppdrag. De stora förändringarna förväntas främst inom miljöprovning- och miljötillsynsområdet inklusive avgifter för provning och tillsyn, kontroll av kemiska produkter och marknadskontroll. Det handlar bland annat om uppdragen: *Föreslå en nationell samverkansfunktion för effektivare arbete mot miljöbrott, inklusive avfallsbrottslighet* (Redovisning senast 1 februari 2027), *Förslag på kompletteringar till betänkandet om ny miljöbedömnings- och tillståndprocess* (Redovisning senast 1 juli 2027) och *Fortsatt arbeta med att utveckla och stärka den nationella samordningen av och tillsynsvägledningen om hantering av PFAS-förorenade områden* (Redovisning årligen senast 15 april). Det är i nuläget inte möjligt att bedöma alla konsekvenser som uppdragen innebär för Miljö- och hälsoskyddsnämnden men förändringarna inom miljöprovning- och miljötillsyn förväntas innebära omfattande förändringar inom nämndens område.

Tillsyn och kontroll av animaliska biprodukter är ett område som fortsatt måste prioriteras kommande år. Området kan finansieras med taxor men kräver ökade personella resurser. Kontrollen behöver samordnas med tillsyn enligt miljöbalken och avfallsföreskrifterna då regelverken många gånger tangerar varandra på ett sätt som kan upplevas som dubbla budskap för företagarna.

Inom livsmedelskontrollen fokuseras kontrollen av animaliska biprodukter på hantering och spårbarhet av före detta livsmedel, det vill säga livsmedel som inte blivit sålt, rester från servering, hantering av kött och produkter som återkallats på grund av att smitta eller förorening påvisats. Syftet med kontrollen är att förebygga och minimera risker för människors och djurs hälsa och framför allt skydda säkerheten i livsmedels- och foderkedjan.

Även inom livsmedelskontrollområdet förväntas stora förändringar bland annat till följd av regeringsuppdraget till Livsmedelsverket och Jordbruksverket att genomföra åtgärder för *En effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan* (Slutredovisning i februari 2028, delredovisningar 26 februari 2027 och 15 juni 2026). Någon redovisning har ännu inte offentliggjorts. Om utredningarna stöder förslagen i betänkandet *En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan* förväntas förändringarna få mycket stora konsekvenser för Miljö- och hälsoskyddsnämnden. I betänkandet förslogs bland annat att livsmedelskontrollen flyttas från kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder, kommunförbund och länsstyrelserna till Livsmedelsverket (livsmedel) och Jordbruksverket (foder och animaliska biprodukter). Det skulle innebära en förändring från dagens 270 kontrollmyndigheter till två kontrollmyndigheter.

Sedan tillståndsplikt infördes för försäljning av tobaksvaror har mer resurser behövt avsättas för den årligt återkommande tillsynen på de företag som säljer tobaksvaror. Framöver kommer fler förändringar inom området innebära ett utökat tillsynsområde där även tillsyn av rökfria miljöer har förändrats. Tillsyn av rökfria miljöer kan inte avgiftsbeläggas varför en satsning på sådan tillsyn kräver utökat utrymme i budget för att inte ta utrymme från övrig verksamhet.

Till följd av Socialdepartementets utredning *En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas*, har länsstyrelserna i år fått uppdraget *Förstärkt tillsyn och tillståndsgivning inom alkohol-, tobaks- och nikotinområdet* (Slutredovisning 31 mars 2029, delredovisningar årligen senast 31 mars). Syftet med uppdraget är att utveckla och kvalitetssäkra arbetet med en strukturerad och likvärdig tillsyn och tillståndsgivning av alkohol, tobak och andra nikotinprodukter i hela landet. Länsstyrelsen i Örebro är samordnande länsstyrelse för uppdraget.

För att nå *miljökvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag* behöver nämnden under flera år framöver prioritera tillsyn. I nuläget och inför de närmaste åren sker tillsynen i huvudsak med fokus på PFAS inom ramen för ett nationellt projekt och regeringsuppdraget som nämns ovan och genom tillsyn av golfbanornas påverkan av miljökvalitetsnormerna beträffande näringsämnen, bekämpningsmedel och PFAS.

Det är i dagsläget mycket oklart hur Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsområde och behov av resurser kommer att se ut på lång sikt. Österåker förväntas att fortsätta växa vilket innebär att fler skolor, förskolor, livsmedelsanläggningar och andra verksamheter där nämnden utövar tillsyn och kontroll förväntas starta i kommunen. Det innebär att behovet av resurser för tillsyn och kontroll kan förväntas öka framöver för att följa ökningen av tillsynsobjekt samtidigt som de förslagna förändringarna i offentliga utredningar och resultatet av de pågående innebär att delar av Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyns- och kontrollområden kan komma att flyttas bort från kommunen.

9 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Målnivå 2026
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet 	Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög. 	 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	78	81		80	80
		 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	85	82		80	80
		 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	87	83		80	80
	Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska hålla hög rättssäkerhet 	 Andel överklagade beslut där Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut har fastställts	100 %	82 %		80 %	80 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Målnivå 2026
		 Andel överklagade beslut som återförvisats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.	0 %	18 %		10 %	10 %
	Tillgängligheten och enkelhet i kontakten med Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara hög 	 Andelen kompletta ansökningar om serveringstillstånd och anmälningar om ändrad bolagssammansättning som inkommer	49 %	74 %		60 %	60 %
	Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare 	 Hållbart medarbetare ngagemang (HME)		82		81	81
Österåker har en robust och effektiv ekonomi 	Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans 	 Ingen negativ avvikelse mot budget	0 %	2 %		0 %	0 %
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet 	 Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	0 %	2 %		0 %	0 %

Övergripande mål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Målnivå 2026
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här 	Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad 	 Andel fritidsbåtshamnar där beslut om avfallshanteringsplan har fattats	33 %	82 %		100 %	100 %
		 Andel båtatrintömningsstationer för fritidsbåtar där beslut om avloppsanläggning har fattats				50 %	80 %
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid 	Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn 	 Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	192	223		200	200
	Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska 	 Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	21	27			
		 Antal förorenade områden eller objekt med riskklass 1 och 2 där tillsyn har genomförts			10	10	10

Övergripande mål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Målnivå 2026
	Öka kunskapen om risk för förekomst av skadliga ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar 	 Antal informationsinsatser som MHN har genomfört	5	6	4	5	4
	Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön 	 Antal gödselanläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn	8	4		10	5

Bedömningar av måluppfyllelse 2026 avser prognos gjord sista augusti. Utfall ha angivits i de fall målet för indiktor är uppfyllt sista augusti.

I 0 Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod, internkontroll, (enhetsspecifik)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1. Löpande förändringar i attestförteckningar dokumenteras och diarieförs på korrekt sätt	Kontroll vid personalförändringar	Egen uppföljning	Miljö- och hälsoskyddschef	• Ja	• Nej	Avser delår. En medarbetare som har slutat har tagits bort ut attestförteckningen.
Central 2. Fastställd rekryteringsprocess efterföljs, med särskilt fokus på bakgrundskontroll av potentiella nya medarbetare.	Fastställd rekryteringsprocess efterföljs, med särskilt fokus på bakgrundskontroll vid varje rekrytering	Egen uppföljning	Miljö- och hälsoskyddschef	 Nej	• Nej	Bakgrundskontroller är inte infört inom MHNs område och kan därför inte utföras. Kontroller på socialamedier mm utförs.
Central 3. Verksamheterna har genomfört och dokumenterat en riskanalys kopplat till välfärdsbrottslighet inom sitt respektive verksamhetsområde och tagit fram en åtgärdsplan för att hantera eventuella risker	Riskanalys genomförs under 2026	Analys i samverkan med avdelningen för trygg- och säkerhet	Miljö - och hälsoskyddschef	 Nej	• Nej	Kommer att genomföras under hösten

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod, internkontroll, (enhetsspecifik)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 4. Det finns en väsentlig introduktion för nya medarbetare kopplat till rutiner, riktlinjer etc.	Checklistan för introduktion följs vid varje introduktion av nya medarbetare	Egen uppföljning	Miljö- och hälsoskyddschef	• Ja	• Nej	Två ungdomar som arbetar med kontrollköp har fått en enklare introduktion anpassad till deras arbetsuppgifter.
MHN 1: Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen	Inför nämnd, totalt 8 ggr per år	Egen uppföljning vid varje nämnd	Registrator	• Ja	• Nej	Avser delår
MHN 2: Kontroll av att delegationsbeslut redovisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Inför nämnd, totalt 8 ggr per år	Egen uppföljning vid varje nämnd	Registrator	• Ja	• Nej	Avser delår
MHN 3: Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen	En gång per år	Intern utbildning	Miljö- och hälsoskyddschef	• Ja	• Nej	APT 28 maj

II Bilaga över strategiska nyckeltal

II.1 Nyckeltal- år

II.1.1 Miljöskydd

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar som omfattas av styrd tillsyn där inga avvikelser som kräver uppföljning har konstaterats			45 %	0 %			60 %
Tillstånd små avlopp	122	120	127	116	62	120	120
Beslut om värmepump	84	79	47	41	29	30	30
Beslut om kompostering av matavfall, slam och latrin	29	31	50	30	23	30	30
Beslut om vattenverk samhet	21	25	19	22	7	20	20
Underkända avlopp vid tillsyn	20 %	14 %	21 %	11 %	7 %	15 %	15 %

Utfall 2026 avser delår

Nyckeltalet *Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar som omfattas av styrd tillsyn där inga avvikelser som kräver uppföljning har konstaterats* rapporteras endast i verksamhetsberättelse helår.

11.1.2 Hälsoskydd

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Beslut om dricksvattentäkt (grundvatten)	19	18	10	24	9	15	15
Klagomål inom miljöbalkens område	91	64	99	90	77	90	70

Utfall 2026 avser delår

11.1.3 Livsmedel

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Registreringar av livsmedelslokaler	39	43	53	40	19	40	40

Utfall 2026 avser delår

11.1.4 Serveringstillstånd

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Beslut om serveringstillstånd	19	25	33	32	20	25	25

Utfall 2026 avser delår

11.1.5 Övergripande

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Prognos 2026	Budget 2026
Överklagade beslut		11	12	9		12	

Utfall 2026 avser delår

Till och med augusti 2026 har 11 beslut överklagats.